

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2004

Vyhlásené: 30.04.2004

Časová verzia predpisu účinná od: 01.06.2015

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

272

NARIADENIE VLÁDY Slovenskej republiky

z 21. apríla 2004,

ktorým sa ustanovuje zoznam prác a pracovísk, ktoré sú zakázané tehotným ženám, matkám do konca deviateho mesiaca po pôrode a dojčiacim ženám, zoznam prác a pracovísk spojených so špecifickým rizikom pre tehotné ženy, matky do konca deviateho mesiaca po pôrode a pre dojčiace ženy a ktorým sa ustanovujú niektoré povinnosti zamestnávateľom pri zamestnávaní týchto žien

Vláda Slovenskej republiky podľa § 161 ods. 1 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení zákona č. 210/2003 Z. z. a podľa § 2 ods. 1 písm. e) zákona č. 19/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú podmienky vydávania aproximačných nariadení vlády Slovenskej republiky v znení zákona č. 207/2002 Z. z. nariaďuje:

§ 1

Zoznam prác a pracovísk, ktoré sú zakázané tehotným ženám, matkám do konca deviateho mesiaca po pôrode a dojčiacim ženám, je uvedený v prílohe č. 1 a zoznam prác a pracovísk, spojených so špecifickým rizikom pre tehotné ženy, matky do konca deviateho mesiaca po pôrode a pre dojčiace ženy, je uvedený v prílohe č. 2.

§ 2

Zamestnávateľ plní povinnosti podľa tohto nariadenia voči tehotným ženám, matkám do konca deviateho mesiaca po pôrode a dojčiacim ženám aj pri iných prácach a pracoviskách, ako sú uvedené v prílohách č. 1 a 2.

§ 3

Zamestnávateľ je povinný pri všetkých prácach a na pracoviskách, spojených so špecifickým rizikom vystavenia tehotnej ženy, matky do konca deviateho mesiaca po pôrode a dojčiacej ženy pôsobeniu škodlivých faktorov, vplyvov, procesov alebo pracovných podmienok, posúdiť charakter, stupeň a trvanie takého vystavenia. Zamestnávateľ vyhodnotí všetky riziká pre ich bezpečnosť a zdravie a na základe odborného posúdenia zdravotnej spôsobilosti z hľadiska možných účinkov na tehotenstvo alebo dojčenie takej ženy príslušným lekárom rozhodne o prijatí potrebných opatrení.¹⁾

§ 4

Tehotnú ženu, matku do konca deviateho mesiaca po pôrode a dojčiacu ženu nemožno za žiadnych okolností nútiť, aby vykonávala práce, pri ktorých sa zistilo možné ohrozenie jej bezpečnosti a zdravia a možné účinky na jej tehotenstvo alebo dojčenie.

§ 5

Zamestnávateľ informuje tehotnú ženu, matku do konca deviateho mesiaca po pôrode, dojčiacu ženu a zástupcov zamestnancov o výsledkoch posúdenia rizika a o všetkých opatreniach, ktoré prijme na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

§ 6

Týmto nariadením vlády sa preberajú právne záväzné akty Európskej únie uvedené v prílohe č. 3.

§ 7

Zrušujú sa:

1. úprava Ministerstva chemického priemyslu z 15. januára 1968 č. 1/1968, ktorou sa vydávajú zoznamy prác a pracovísk zakázaných ženám, tehotným ženám, matkám do konca deviateho mesiaca po pôrode a mladistvým pracovníkom, registrovaná v čiastke 11/1968 Zb.,
2. úprava Ministerstva vnútorného obchodu z 3. apríla 1968, ktorou sa vydávajú zoznamy prác a pracovísk zakázaných ženám, tehotným ženám, matkám do konca deviateho mesiaca po pôrode a mladistvým, registrovaná v čiastke 23/1968 Zb.,
3. úprava Ministerstva vnútra z 27. júna 1968 č. MH IV/3-750/1968, ktorou sa vydávajú zoznamy prác a pracovísk zakázaných ženám, tehotným ženám, matkám do konca deviateho mesiaca po pôrode a mladistvým pracovníkom v organizáciách miestneho hospodárstva, registrovaná v čiastke 40/1968 Zb.,
4. oznámenie Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky č. 315/1998 Z. z. o vydaní výnosu z 22. mája 1998 č. 647/M-1998, ktorým sa vydávajú zoznamy prác a pracovísk zakázaných ženám, tehotným ženám a matkám do konca deviateho mesiaca po pôrode a mladistvým.

§ 8

Toto nariadenie nadobúda účinnosť 1. mája 2004.

Mikuláš Dzurinda v. r.

Príloha č. 1
k nariadeniu vlády č. 272/2004 Z. z.

ZOZNAM PRÁC A PRACOVÍSK, KTORÉ SÚ ZAKÁZANÉ TEHOTNÝM ŽENÁM, MATKÁM DO KONCA DEVIATEHO MESIACA PO PÔRODE A DOJČIACIM ŽENÁM

1. Tehotným ženám sú zakázané práce a pracoviská so škodlivými
  - 1.1. fyzikálnymi faktormi a vplyvmi, najmä

pri ktorých sú zamestnanci vystavení zvýšenému atmosférickému tlaku o viac ako 20 kPa oproti okolitému atmosférickému tlaku, napríklad v tlakových komorách a pri potápaní, alebo zníženému atmosférickému tlaku, prípadne významnému zvýšeniu vnútroplúcneho tlaku,
  - 1.2. biologickými faktormi, najmä s
    - a) toxoplasmou gondii,
    - b) vírusom rubeoly (rubivírus),
    - c) vírusom ľudskej imunitnej nedostatočnosti (HIV),
okrem prípadov, keď sú tehotné ženy dokázateľne primerane chránené pred pôsobením týchto faktorov očkovaním,
  - 1.3. chemickými faktormi, najmä

s olovom a jeho zlúčeninami, ktoré sú absorbovateľné ľudským organizmom.
2. Dojčiacim ženám sú zakázané práce a pracoviská so škodlivými chemickými faktormi, najmä

s olovom a jeho zlúčeninami, ktoré sú absorbovateľné ľudským organizmom.
3. Ďalej sú tehotným ženám, matkám do konca deviateho mesiaca po pôrode a dojčiacim ženám zakázané práce
  - a) s látkami a zmesami, ktoré sú klasifikované podľa osobitného predpisu²⁾ v týchto triedach nebezpečnosti a kategóriách nebezpečnosti s týmito výstražnými upozorneniami:
    1. mutagenita zárodočných buniek kategórie nebezpečnosti 1A, 1B alebo 2 (H 340, H 341),
    2. karcinogenita kategórie nebezpečnosti 1A, 1B alebo 2 (H 350, H 350i, H 351),
    3. reprodukčná toxicita kategórie nebezpečnosti 1A, 1B, 2 alebo ďalšej kategórie nebezpečnosti pre účinky na laktáciu alebo prostredníctvom laktácie (H 360, H 360D, H 360F, H 360FD, H 360Fd, H 360Df, H 361, H 361d, H 361f, H 361fd, H 362),
    4. toxicita pre špecifický cieľový orgán po jednorazovej expozícii kategórie nebezpečnosti 1 alebo 2 (H 370, H 371),
  - b) s látkami a zmesami a pri pracovných procesoch s rizikom chemickej karcinogenity uvedené v osobitnom predpise,³⁾
  - c) zaradené orgánom štátnej správy na úseku verejného zdravotníctva do tretej kategórie alebo štvrtej kategórie podľa osobitného predpisu,⁴⁾
  - d) pri činnostiach vedúcich k ožiareniu v kontrolovaných pásmach pracovísk so zdrojmi ionizujúceho žiarenia,
  - e) pri výrobe a spracovaní výbušnín a výbušných predmetov a pri zaobchádzaní s nimi,
  - f) pri dezinfekcii a deratizácii priestorov plynmi,
  - g) v priestoroch uzavretých a nedostatočne prevetrávaných nádob a nádrží,
  - h) s horľavými kvapalinami I. triedy nebezpečnosti⁵⁾ s výnimkou ich bezpečného používania v laboratóriách a pri poskytovaní zdravotnej a veterinárnej starostlivosti,
  - i) pri ktorých je riziko zrútenia stavieb, konštrukcií a zrútenia alebo zosypania materiálov,
  - j) vo výškach nad 1,5 m a nad voľnými hĺbkami,

- k) s nebezpečenstvom vysokého napätia,
- l) pri porážke zvierat na bitúnkoch,
- m) pri starostlivosti o plemenného žrebca, plemenného býka, plemenného kanca, plemenného barana, plemenného capa, iného divokého živočícha alebo jedovatého živočícha, pri ktorej dochádza k bezprostrednému kontaktu s ním,
- n) banské pod zemou a pri razení tunelov a štôlní.

Príloha č. 2
k nariadeniu vlády č. 272/2004 Z. z.

ZOZNAM PRÁČ A PRACOVÍSK, SPOJENÝCH SO ŠPECIFICKÝM RIZIKOM PRE TEHOTNÉ ŽENY, MATKY DO KONCA DEVIATEHO MESIACA PO PÔRODE A PRE DOJČIACE ŽENY

Práce a pracoviská so škodlivými

1. fyzikálnymi faktormi a vplyvmi, ktoré môžu spôsobiť poškodenie plodu alebo narušiť uchytenie placenty alebo jej časti, najmä práce
  - 1.1. s nárazmi, otrasmi alebo pohybmi
    - a) spojené s tlakom na brucho a podbrušie spôsobeným či už pracovným zariadením, opracúvanými predmetmi, alebo v dôsledku nevhodne riešeného pracovného miesta,
    - b) pri ktorých dochádza k prenosom nárazov na horné končatiny, napríklad práca s ručnými pneumatickými nástrojmi,
    - c) pri ktorých dochádza k prenosu vibrácií na ruky, pri ktorom sú prekračované akčné hodnoty expozície vibráciám v závislosti od časového vystavenia, ustanovené osobitným predpisom,⁶⁾
    - d) s prenosom vibrácií pôsobiacich na celé telo alebo miestne, pri ktorých sú prekročené akčné hodnoty expozície vibráciám ustanovené osobitným predpisom⁶⁾ pre tehotné ženy znížené o 10 dB,
  - 1.2. pri manipulácii s nákladmi spojené s rizikami, najmä v bedernej oblasti chrbtice
    - a) pri preprave bremien pomocou jednoduchých bezmotorových pojazdných prostriedkov, pri ktorých musí byť sila vynaložená v ťahu väčšia ako 50 N a sila v tlaku väčšia ako 100 N,
    - b) spojené so zdvíhaním, prenášaním a ukladaním bremien, pri ktorých sú prekračované smerné hmotnostné hodnoty,⁷⁾
    - c) s prevažujúcou dynamickou zložkou svalovej práce, pri ktorých je celozmenový pracovný energetický výdaj väčší ako 4 MJ,
  - 1.3. na pracoviskách s hlukom,

keď sú prekračované horné akčné hodnoty expozície hluku pri fyzickej práci, ustanovené osobitným predpisom,⁶⁾
  - 1.4. s ionizujúcim žiarením

pri činnostiach vedúcich k ožiareniu ionizujúcim žiarením mimo kontrolovaných pásiem pracovísk so zdrojmi ionizujúceho žiarenia, ak dávka na plod počas celého tehotenstva neprekročí 1 mSv,
  - 1.5. s neionizujúcim žiarením,

keď sú prekročené akčné hodnoty expozície elektromagnetickému žiareniu a elektromagnetickým poliám s frekvenciami 300 GHz a nižšími, ustanovené osobitným predpisom pre obyvateľstvo,⁸⁾
  - 1.6. na pracoviskách s nadmernou záťažou chladom alebo teplom
    - a) keď sa teplota vzduchu udržiava po dobu viac ako 4 hodiny na hodnote 4 °C a nižšej alebo keď sa vykonávajú práce v súhrne za zmenu dlhšie ako 1 hodinu pri teplotách pod -5 °C. Práca v uvedenom povolenom časovom rozsahu musí byť kompenzovaná účinnými ochrannými opatreniami na zabezpečenie fyziologickej termoregulácie tehotnej ženy, najmä vhodným pracovným oblečením, primeraným temperovaním priechodných a odpočinkových priestorov, v prípade potreby zabezpečením teplých nápojov a stravy,
    - b) keď časovo-vážená celozmenová priemerná výsledná teplota guľového teplomeru prevyšuje 28 °C,

- c) s významnými zdrojmi sálavého tepla na zamestnanca, keď nemožno technickými opatreniami znížiť sálanie tak, aby nebolo príčinou nadmernej tepelnej záťaže a porúch termoregulácie a aby pôsobenie sálavého tepla na hlavu neprekračovalo 150 W/m^2 ,
  - d) s mimoriadnymi nárokmi na termoreguláciu v dôsledku striedania veľkých teplotných rozdielov v intervaloch kratších ako 30 minút, ako aj pri súčasne vysokej teplote a vlhkosti, ak nie sú zabezpečené opatrenia účinne kompenzujúce negatívny vplyv uvedených faktorov, najmä vhodné pracovné oblečenie, úprava režimu práce a oddychu, pitný režim, primerané tepelno-vlhkostné podmienky v priechodných a odpočinkových priestoroch.
- 1.7. s nevhodným pohybom a držaním tela a s premiestňovaním sa v rámci pracoviska alebo mimo neho
- a) vykonávané vo fyzicky náročných a v nevhodných pracovných polohách, ako je práca v hlbokom predklone, v podrepe, v kľaku, poležiačky, vo vypätom stoji na špičkách nôh, s rukami nad hlavou a s pootočením trupu o viac ako 60° ,
  - b) postojáčky u tehotných žien, ak sa vykonávajú súvisle počas prevažnej časti pracovnej zmeny,
  - c) vykonávané v obmedzenom pracovnom priestore, ktorý neumožňuje striedanie pracovných polôh a uvoľňovanie zafažovaných častí podpornopohybovej sústavy, a v podmienkach, ktoré neumožňujú upraviť pracovné miesto s ohľadom na antropometrické zmeny tela ženy v priebehu tehotenstva,
- 1.8. s psychickou záťažou
- a) pri ktorej nemožno individuálne prispôbovať pracovné tempo dané strojovým zariadením,
  - b) pri ošetrovaní pacientov na uzavretých psychiatrických oddeleniach.
2. biologickými faktormi, najmä práce
- a) s klasifikovanými faktormi skupiny 2, 3 a 4,⁹⁾ ak je známe, že tieto faktory alebo terapeutické opatrenia potrebné vzhľadom na pôsobenie týchto faktorov ohrozujú zdravie tehotných žien a nenarodeného dieťaťa,
  - b) pri výrobe liečiv a prípravkov na humánne a veterinárne účely, pri ktorých môže preukázateľne vo významnej miere dochádzať k prenikaniu v nich obsiahnutých biologických účinných látok do organizmu.
3. chemickými faktormi, najmä práce s
- 3.1. ortuťou a s jej zlúčeninami,
- 3.2. látkami spomaľujúcimi mitózu,
- 3.3. oxidom uhoľnatým,
- 3.4. látkami a zmesami, ktoré sú klasifikované podľa osobitného predpisu²⁾ v týchto triedach nebezpečnosti a kategóriách nebezpečnosti s týmito výstražnými upozorneniami, okrem predaja týchto látok a zmesí v uzavretých nerozbitných originálnych baleniach:
- 1. akútna dermálna toxicita kategórie nebezpečnosti 1, 2 alebo 3 (H 310, H 311),
  - 2. respiračná senzibilizácia kategórie nebezpečnosti 1 (H 334),
  - 3. kožná senzibilizácia kategórie nebezpečnosti 1 (H 317),
  - 4. žieravosť/dráždivosť pre kožu kategórie nebezpečnosti 1A, 1B alebo 1C (H 314).

Príloha č. 3
k nariadeniu vlády č. 272/2004 Z. z.

ZOZNAM PREBERANÝCH PRÁVNE ZÁVÄZNÝCH AKTOV EURÓPSKEJ ÚNIE

1. Smernica Rady 92/85/EHS z 19. októbra 1992 o zavedení opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci tehotných pracovníčok a pracovníčok krátko po pôrode alebo dojčiacich pracovníčok (desiata samostatná smernica v zmysle článku 16 ods. 1 smernice 89/391/EHS) (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 05/zv. 2).
2. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/27/EÚ z 26. februára 2014, ktorou sa menia smernice Rady 92/58/EHS, 92/85/EHS, 94/33/ES, 98/24/ES a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/37/ES s cieľom zosúladiť ich s nariadením (ES) č. 1272/2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí (Ú. v. EÚ L 65, 5. 3. 2014).

- 1) Zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- 2) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 z 16. decembra 2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí, o zmene, doplnení a zrušení smerníc 67/548/EHS a 1999/45/ES a o zmene a doplnení nariadenia (ES) č. 1907/2006 (Ú. v. EÚ L 353, 31.12.2008) v platnom znení.
- 3) Príloha č. 1 k nariadeniu vlády Slovenskej republiky č. 356/2006 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci.
- 4) § 31 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 204/2014 Z. z.
- 5) Vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 96/2004 Z. z., ktorou sa ustanovujú zásady protipožiarnej bezpečnosti pri manipulácii a skladovaní horľavých kvapalín, ťažkých vykurovacích olejov a rastlinných a živočíšnych tukov a olejov.
- 6) Príloha č. 2 k nariadeniu vlády Slovenskej republiky č. 416/2005 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou vibráciám v znení nariadenia vlády č. 629/2005 Z. z.
Príloha č. 2 k nariadeniu vlády Slovenskej republiky č. 115/2006 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku v znení nariadenia vlády č. 555/2006 Z. z.
- 7) Príloha č. 2 k nariadeniu vlády Slovenskej republiky č. 281/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri ručnej manipulácii s bremenami.
- 8) Príloha k vyhláške Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 534/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na zdroje elektromagnetického žiarenia a na limity expozície obyvateľov elektromagnetickému žiareniu v životnom prostredí.
- 9) Príloha č. 2 k nariadeniu vlády Slovenskej republiky č. 83/2013 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou biologickým faktorom pri práci.

